

Sygn. Akt XVII AmE 17/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: stażysta Magdalena Żabińska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2020 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 2 października 2018 roku, Nr (...)(...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 17/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 2 października 2018 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 2h pkt 4, w związku z art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm.), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1957) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) sp. z o.o. z siedzibą w L., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), zwanemu dalej „Przedsiębiorcą”, orzekł:

1. że Przedsiębiorca nie przekazał w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej „sprawozdanie”) za miesiąc lipiec 2017 r.;
2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzam Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).

Od wyżej wymienionej decyzji powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. wniósł odwołanie.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 56 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne.

Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i dostąpienie od jej wymierzenia lub jej zmniejszenie stosownie do znikomego stopnia społecznej szkodliwości czynu tj. nie więcej niż 1000 zł lub o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania wskazał, że pozwany ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu w sposób niewspółmierny do realnych skutków dla realizacji obowiązków sprawozdawczych Prezesa URE. Wskazał, że spółka jest niewielkim importerem i nie ma żadnego realnego znaczenia, ani dla polityki paliwowej ani energetycznej w ogóle. Wskazał też, że Prezes URE w decyzji posługiwał się stwierdzeniem paliwa ciekłe, tymczasem powód importował oleje, które nie mają istotnego znaczenia dla gospodarki. Są to bowiem zwykłe oleje stosowane w motoryzacji. Prezes URE nie wziął też pod uwagę że uchybienie sprawozdawcze dotyczyło realizacji obowiązku z art. 43d prawa energetycznego po raz pierwszy. Powód jako niewielki podmiot po prostu nie miał wiedzy o istniejącym obowiązku sprawozdawczym, niemniej po uzyskaniu tej wiedzy sprawozdanie zostało niezwłocznie przesłane. Kolejne sprawozdania powód składa w terminie. Powód zarzucał również pozwanemu, że nie dokonał żadnego miarkowania kary.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 14 lutego 2017 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. został wpisany do rejestru podmiotów przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod numerem (...). (okoliczność bezsporna)

W lipcu 2017 r. Przedsiębiorca dokonał przywozu łącznie 18,04 ton smarów o kodach(...)zza granicy. (k. 13-14 akt adm.)

Pismem z dnia 26 września 2017 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezłożeniem w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne. Ponadto, mając na uwadze dyspozycję art. 50, art. 77 § 1 i art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, Przedsiębiorca został wezwany do nadesłania wyjaśnień przyczyn niezłożenia w terminie przedmiotowego sprawozdania za miesiąc lipiec 2017 r., oraz do przesłania kopii wszelkich dokumentów potwierdzających aktualną sytuację finansową przedsiębiorstwa za rok 2016 w terminie 14 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 6 października 2017 r. (k. 1, 2 akt adm.)

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 13 października 2017 r. Przedsiębiorca przesłał sprawozdanie za miesiąc lipiec 2017 r. oraz informację o przychodach i dochodach za rok 2016. (k. 3-4, 5, 6-8, 9, 10-11, 13-15 akt adm.)

Pismem z dnia 4 grudnia 2017 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym w siedzibie Urzędu w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 12 grudnia 2018 r. w wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia. (k. 17, 18 akt adm.)

W dniu 15 grudnia 2017 r. do Urzędu Regulacji Energetyki wpłynęło pismo Przedsiębiorcy potwierdzające nadanie wymaganych sprawozdań do Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów i ministra właściwego do spraw energii w dniu 14 grudnia 2017 r. (k. 19, 20 21 akt adm.)

Pismem z dnia 21 maja 2018 r., Przedsiębiorca został zawiadomiony o podjęciu zakończonego postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej i włączenia do materiału dowodowego pisma z Ministerstwa Energii (data pisma: 30 października 2017 r.), z którego wynika, iż Przedsiębiorca nie złożył do tego organu sprawozdania za miesiąc lipiec 2017 r., oraz pism: z Ministerstwa Finansów (data pisma: 11 styczeń 2018 r.) oraz Agencji Rezerw Materiałowych (data pisma: 23 luty 2018 r.), z których wynika, iż Przedsiębiorca złożył wymagane sprawozdania do tych organów, nie zachowując jednakże ustawowego terminu na ich złożenie. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 28 maja 2018 r. (k. 23, 24 akt adm.)

Pismem z dnia 30 sierpnia 2018 roku Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym w siedzibie Urzędu w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo powyższe zostało Przedsiębiorcy prawidłowo doręczone w dniu 6 września 2018 r. w wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia. (k. 32, 33 akt adm.)

W dniu 2 października 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję numer: (...). (k. 34-36 akt adm.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2020 roku Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominął dowód z zeznań pozwanego Prezesa URE lub pisemnej informacji pozwanego na okoliczność, czy odwołujący się terminowo realizował obowiązek składania sprawozdań na podstawie art. 43d ustawy prawo energetyczne po wrześniu 2017 roku, gdyż dowód ten był nieistotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, jako dotyczącej niezłożenia sprawozdania za miesiąc lipiec 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Bezsporna była w niniejszej sprawie okoliczność, iż powód do dnia 13 października 2017 roku nie przekazał sprawozdania Prezesowi URE o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej „sprawozdanie”) za miesiąc lipiec 2017 roku pomimo tego, iż taki obowiązek wynikał wprost z treści art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.). Ponadto, przedmiotowe sprawozdanie powód przekazał do Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych i Ministra Finansów w dniu 14 grudnia 2017 roku, Natomiast do Ministra Energi do wydania zaskarżonej decyzji przedmiotowe sprawozdanie nie zostało złożone (k. 25-26 akt adm.). Zasadnie zatem pozwany przyjął, że opóźnienie: względem Prezesa URE wyniosło 53 dni, względem Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych i Ministra Finansów wyniosło 115 dni, natomiast jak już wskazano, do Ministra Energi powód nie złożył sprawozdania za miesiąc lipiec 2017 roku wcale.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d tej ustawy, zgodnie natomiast z treścią art. 56 ust 2h pkt 4 kara pieniężna w przypadku określonym w ust. 1 pkt 12b została ustalona przez ustawodawcę na kwotę 10 000 zł.

Z powyższego bezspornie wynika, iż powód zaniechaniem swoim, wypełnił dyspozycję art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, a w konsekwencji podlega karze w kwocie 10.000,00 zł, tj. w wysokości przez ustawodawcę wprost w treści przepisu określonej.

Powód zarzucił pozwanemu niezastosowanie wobec niego instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, przewidzianej w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Istotnie, w treści powołanego przepisu została przewidziana przedmiotowa instytucja. Podkreślenia jednak wymaga, iż według ustawodawcy, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W przypadku zatem nawet łącznego wystąpienia obu przesłanek koniecznych, wskazany organ może, ale nie musi skorzystać z tej kompetencji.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest znikomy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód podniósł, że o znikomym stopniu szkodliwości czynu świadczy nieznaczna ilość sprowadzanych przez powoda smarów, rodzaj paliwa ciekłego przywiezionego przez powoda, jak również brak negatywnych skutków złożenia sprawozdania po terminie, zwłaszcza, iż było to pierwsze sprawozdanie. Stanowisko powoda w tej mierze jest niezasadne. Istnienie obowiązku sprawozdawczego obejmowało bowiem powoda, niezależnie od ilości łącznie importowanych smarów na terenie RP czy rodzaju paliwa ciekłego przywiezionego przez powoda. Wskazać dalej należy, iż sprawozdania składane po raz pierwszy przez podmioty, które dotychczas nie zdawały sobie sprawy z obowiązku sprawozdawczego, a zatem wpływające do Urzędu po terminie o którym mowa w treści art. 43d ustawy – Prawo energetyczne, mają negatywny wpływ na terminowość publikacji wykazu, zamieszczanego na stronie BIP URE, w szczególności ze względu na konieczność uwzględniania zmian w bazie danych URE, które muszą być odzwierciedlone. Powyższe prowadzi do znacznego utrudnienia oczekiwanego przez ustawodawcę skutku (który miał zaistnieć poprzez comiesięczne, a nie kwartalne składanie przedmiotowych sprawozdań) w postaci zapewnienia wiarygodnej, aktualnej i pełnej informacji na temat ilości produkowanych w RP i przywożonych na teren RP paliw ciekłych. Ponadto, terminowość składania sprawozdań ma na celu umożliwienie pozwanemu bieżącej realizacji jego ustawowych zadań, w szczególności w przedmiocie nadzoru i kontroli rynku paliw. Tym samym, nie zasługuje na aprobatę twierdzenie powoda, iż jego zaniechanie w określonym czasie nie wywołało negatywnych skutków oraz świadczy o znikomym stopniu szkodliwości czynu.

W odniesieniu do okoliczności związanych z czynem w postaci zamiaru i motywacji sprawcy, jako również świadczących o znikomym stopniu szkodliwości czynu powód wskazał, iż powyższe zaniechanie było niezamierzone oraz wynika przede wszystkim z faktu, iż powód nie wiedział o powyższym obowiązku. Powyższe przekonanie powoda jest nieuprawnione.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, gdy chodzi o tzw. profesjonalistów, czyli, jak w przypadku powoda – przedsiębiorcy prowadzącego na własny rachunek działalność gospodarczą, spoczywa na nim obowiązek znajomości przepisów prawnych i dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia. Ponadto, Prezes URE na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 10 sierpnia 2017 r. umieścił informację (nr (...)) dotyczącą sposobu wypełniania sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych,

a także ich przeznaczeniu, w której przypominał o konieczności realizacji obowiązków, sprawozdawczych. Powód miał zatem możliwość powzięcia informacji o zaistnieniu przedmiotowego obowiązku oraz sposobie jego realizacji. Powód zatem jako podmiot profesjonalny, wpisany do rejestru podmiotów przywożących powinien był podjąć odpowiednie kroki, w celu zapewnienia bieżącego monitorowania obowiązków powoda wynikających z bieżących regulacji prawnych, dotyczących jego działalności w przedmiotowym zakresie. Bezsporna jest zaś okoliczność, iż powód podjął działania w celu wypełnienia swego obowiązku, jednak nastąpiło to dopiero po otrzymaniu przez powoda zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia przedmiotowej kary pieniężnej, co w konsekwencji wpłynęło na znaczne przekroczenie terminu do przekazania sprawozdania nawet względem Prezesa URE.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, brak było podstaw do przyjęcia, iż stopień szkodliwości czynu powoda jest znikomy. Należy też podkreślić, że powód nadal nie zrealizował w sposób zupełny przedmiotowego obowiązku poprzez niezłożenie tego sprawozdania do Ministra Energii. Tym samym nie zaistniały niezbędne przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary.

Powód zarzucił pozwanemu również niedokonanie miarkowania kary. Wskazać tu należy, iż odpowiedzialność podmiotu za popełnienie deliktu administracyjnego ma charakter obiektywny, tj. niezależny od winy, zaś element subiektywny w postaci umyślności lub nieumyślności naruszenia, czyli „winy” jest okolicznością braną pod uwagę przy wymiarze kary i jej wysokości. Ustawodawca jednak, dla osiągnięcia wskazywanego wyżej celu ustawy, przewidział karę w wysokości ściśle określonej tj. w kwocie 10.000,00 zł, która zgodnie z art. 56 ust. 3 ustawy – prawo energetycznie, nie przekroczyła 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy w poprzednim roku podatkowym, a tym samym brak było możliwości jej miarkowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty postępowania po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia (del.) Jolanta Stasińska